

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen
Jura og Institutionspersonale
Att. ufs-hoering@ufm.dk, cc.
tvj@ufm.dk

Danske Professionshøjskoler
Vester Voldgade 107
1552 København K
Tel. 9292 3575
info@dkprof.dk

Høringssvar: Udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

Danske Professionshøjskoler takker for indkaldelsen til høring over udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen.

Danske Professionshøjskoler vil også gerne benytte lejligheden til at takke for processen omkring udvikling af en ny læreruddannelse, som har været forbilledlig fra A-Z.

Udkast til bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen udtrykker en intention om en ny måde at bedrive læreruddannelse på.

Måden at formulere og arbejde med mål på - lige fra formålsparagraffen, til formål, mål og indholdsbeskrivelser af fagene - imødekommer de politiske intentioner om ikke detaljeret at indholdsstyre uddannelsen på bekendtgørelsesniveau, men at skabe de bedste forudsætninger for lokalt at udvikle læreruddannelsens fag med henblik på hurtigere og skarpere at kunne tilpasse uddannelsen de behov, der opstår lokalt og nationalt, nu og i fremtiden. Dette fordrer, at professionshøjskolerne ledelsesmæssigt tager dette ansvar på sig og udfylder det lokale råderum for faglig udfoldelse og profilering. Det ser vi frem til.

I den nye læreruddannelse fylder praktikken mere og bliver en integreret del af fagene på uddannelsen. Dette stiller nye krav til skoler, kommuner og øvrige interessenter samt til samarbejdet om uddannelsen, og det stiller krav til professionshøjskolerne om nye måder at indgå heri. Det konstruktive samarbejde blev grundlagt i udviklingsarbejdet, og det forventes videreført af de centrale partnere, som sidder i Forum for læreruddannelsens interessenter. For at vi kan lykkes med at realisere ambitionerne i Ny læreruddannelse, er det afgørende med et fortsat tæt, tillidsfuldt og ligeværdigt samarbejde med parterne omkring folkeskolen, hvilket vi ser frem til.

Professionshøjskolerne vil sætte alt ind på at lykkes med at indfri ambitionerne i Ny læreruddannelse, men har samtidig en bekymring for, at der er en ubalance mellem det meget høje ambitionsniveau og de bevilgede ressourcer til professionshøjskolerne. Det er derfor afgørende, at der prioriteres, når udmøntningen af ambitionerne omsættes i realisering af Ny læreruddannelse.

Danske Professionshøjskoler har i høringssvaret særligt fokus på praktikken. For at vi sammen med kommuner og skoler kan lykkes med at realisere en helt ny praktik og et ligeværdigt samarbejde herom, er det vigtigt, at dette fremstår helt tydeligt i bekendtgørelsen.

Danske Professionshøjskoler stiller ligeledes forslag om, at professionshøjskolerne kan tilføje et valgfag med en lokal toning med det formål at styrke professionshøjskolernes faglige lokale råderum i overensstemmelse med de politiske ambitioner.

Endelig er der medtaget bemærkninger til meritlæreruddannelsen samt øvrige forhold i bekendtgørelsesudkastet, som vi finder væsentlige for, at ny læreruddannelse er levedygtig nu og i fremtiden.

Danske Professionshøjskolels konkrete bemærkninger fremgår nedenfor under følgende overskrifter:

1. Struktur og tilrettelæggelse - praktikken
2. Struktur og tilrettelæggelse - praktikskoler
3. Struktur og tilrettelæggelse - bacheloreksamen
4. Meritlæreruddannelsen
5. Fagbeskrivelser
6. Struktur og tilrettelæggelse - valgfag
7. Udbud af og adgang til undervisningsfag og valgfag
8. Prøver og eksamener
9. Ikrafttræden m.v.
10. Generelt sprogligt

1. Struktur og tilrettelæggelse – praktikken

Ad. § 10, stk. 1 'Praktikken integreres i grundfagligheden og de enkelte undervisningsfag med henblik på, at den studerende opnår uddannelsesmæssig progression i opgaver og ansvar.'

Forslag til justeret formulering: Læreruddannelsen finder sted på to forskellige arenaer: skolen og professionshøjskolen. Praktikken integreres i grundfagligheden og de enkelte undervisningsfag, således at der beskrives og gennemføres et sammenhængende undervisningsforløb for den studerende.

Ad. § 10, stk. 2 'Praktikken forberedes, gennemføres og efterbehandles i et samarbejde mellem undervisningsfagene og grundfagligheden og i samarbejde med praktikskolen.'

Forslag til justeret formulering: Den integrerede praktik tilrettelægges som et vekselforløb mellem professionshøjskole og skole og forberedes, gennemføres og efterbehandles i et samarbejde med fælles opgaver og ansvar mellem undervisningsfag, grundfagligheden og uddannelsesskolen.

Ad § 10, stk. 3 'Praktikken tilrettelægges, så den studerende kan være i praktik på alle fire studieår. Praktikken på første og andet studieår skal almindeligvis gennemføres på den samme praktikskole.'

Forslag til justeret formulering: Den integrerede praktik tilrettelægges, så den studerende er i praktik på alle fire studieår. Praktikken på første og andet studieår skal almindeligvis gennemføres på den samme uddannelsesskole.

Ad § 10, stk. 4 'Praktikken tilrettelægges almindeligvis som udstrakte forløb på første og eventuelt andet studieår, f.eks. med ophold på en skole én dag om ugen. På tredje og fjerde studieår tilrettelægges praktikken almindeligvis som sammenhængende blokke. Den studerende skal senest på fjerde år i individuel praktik med henblik på at opnå erfaring med selvstændigt at varetage et undervisningsforløb.'

Forslag til justeret formulering: Den integrerede praktik tilrettelægges almindeligvis som udstrakte forløb på første og eventuelt andet studieår, f.eks. med ophold på en skole én dag om ugen. På tredje og fjerde studieår tilrettelægges den integrerede praktik almindeligvis som sammenhængende blokke. Den studerende skal senest på fjerde år i en individuel integreret praktik med henblik på at opnå erfaring med selvstændigt at varetage læreropgaver, herunder undervisningsforløb.

Ad § 10, stk. 5 'Praktikken finder sted på skoler på grundskoleniveau og kan efter godkendelse af professionshøjskolen i det enkelte tilfælde finde sted i udlandet, på Færøerne eller i Grønland.'

Forslag til justeret formulering: Den integrerede praktik finder sted på skoler på grundskoleniveau og kan efter godkendelse af professionshøjskolen i det enkelte tilfælde finde sted i udlandet, på Færøerne eller i Grønland.

Ad § 10, stk. 6 'Den studerende skal ud over undervisningen deltage i øvrige læreropgaver på praktikskolen og har mødepligt til praktikken, herunder eventuelle studiedage på professionshøjskolen.'

Forslag til justeret formulering: Den studerende skal ud over undervisningen deltage i øvrige læreropgaver på uddannelsesskolen og har mødepligt til skoledelen af den integrerede praktik, herunder eventuelle studiedage på professionshøjskolen.

Begrundelse: Ny Læreruddannelse bygger på en grundlæggende ny forståelse af samarbejdet mellem professionshøjskoler og skoler. Den nye forståelse af praktikken som integreret i alle uddannelsens fag og som en uddannelse, der foregår på to arenaer, skal skrives frem, så det nye bliver tydeligt i bekendtgørelsen, hvordan formålsparagraffens intentioner om vekselvirkning mellem teori og praksis både på campus og i skolen være tydelig.

2. Struktur og tilrettelæggelse – praktikskoler

Ad. § 11, stk. 1 'Professionshøjskolen godkender de praktikskoler, der indgår i samarbejdet, på grundlag af kvalitetskrav, som professionshøjskolen har udarbejdet.'

Forslag til justeret formulering: Professionshøjskolen og kommuner udarbejder i fællesskab de kvalitetskrav, der danner grundlag for samarbejdet om den integrerede praktik og aftaler i tilknytning hertil. Professionshøjskolen godkender de praktikskoler, der indgår i samarbejdet, på grundlag af kvalitetskrav, som professionshøjskolen har udarbejdet i et samarbejde med kommuner.

Ad. § 11, stk. 2 'Praktikskolen udarbejder en uddannelsesplan for praktikken i overensstemmelse med krav om tydelig progression i den studerendes opgaver og ansvar. Professionshøjskolen skal godkende uddannelsesplanen.'

Forslag til justeret formulering: Professionshøjskolen og kommuner udarbejder i fællesskab kriterier for udarbejdelsen af en uddannelsesplan, der tydeligt viser en progression i den studerendes opgaver og ansvar og sammenhæng med aktiviteter på professionshøjskolen. Uddannelsesplanen godkendes af begge parter.

Begrundelse: Samarbejdet er både kvantitativt og kvalitativt intensiveret, hvilket betyder, at begge parter har opgaver og ansvar for den studerendes uddannelse. Derfor skal samarbejdet skrives frem som den gensidige forpligtelse, det er, og det ligeværdige grundlag, som det bygger på. Derfor begrebet uddannelsesskole og den fælles udarbejdelse og godkendelse af kvalitetskrav.

3. Struktur og tilrettelæggelse – bacheloreksamen

Ad § 12 'Ved uddannelsens afslutning skal den studerende bestå en lærerfaglig bacheloreksamen, som består af en større skriftlig opgave (bachelorprojekt) og en mundtlig eksamen. I den skriftlige opgave skal den studerende reflektere over og søge løsning på en praksisrelevant problemstilling inden for grundskoleområdet med inddragelse af resultater fra forsknings- og udviklingsprojekter og forskningsbaseret litteratur.'

Følgende tekst foreslås tilføjet: 'Opgaven skrives i tilknytning til et af den studerendes undervisningsfag.'

Begrundelse: Det anbefales tydeliggjort, at den lærerfaglige bacheloropgave skal skrives i tilknytning til undervisningsfag.

4. Meritlæreruddannelsen

Ad. §28 'Uddannelsen til meritlærer udbydes som en særlig tilrettelagt deltidsuddannelse efter reglerne om åben uddannelse og reglerne i dette kapitel.

Stk. 2. Uddannelsen har til formål at give personer, der har forudgående kvalifikationer og erfaringer, de faglige, pædagogiske og praktiske forudsætninger for at kunne virke som lærer i folkeskolen.

Stk. 3. Uddannelsen udbydes på de af professionshøjskolernes udbudssteder, der udbyder uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen.

Stk. 4. Uddannelsen giver den uddannede ret til at anvende titlen meritlærer.

Stk. 5. Den engelske titel for den uddannede er merit-teacher.'

Opmærksomhedspunkt: Er "merit-teacher" en korrekt oversættelse af titel til engelsk, jf. §28, stk. 5?

Forslag: Der forslås at tilføje et §28, stk. 6, som nævner den engelske betegnelse (ligesom §2, stk. 3 for den ordinære læreruddannelse)

Ad § 31 'Studerende, der er optaget på baggrund af en erhvervsrettet uddannelse, jf. § 29, stk. 2, har mulighed for at tilvælge den lærerfaglige bacheloreksamen, jf. § 12. I de tilfælde vil uddannelsen give den uddannede ret til at anvende titlen professionsbachelor som lærer i folkeskolen, jf. § 2, stk. 2.'

Forslag: Som konsekvens af ønsket om ikke at lave bachelorprojekt ønskes ikke to forskellige titler, men alene at opretholde titlen som meritlærer. Det er allerede i dag muligt at læse de fag, der ikke indgår i en meritlæreruddannelse og dermed opgradere sin meritlæreruddannelse til en professionsbacheloruddannelse.

Ad § 34, stk. 2 'Der kan ses bort fra praktiske elementer i fagbeskrivelserne i de tilfælde, hvor den studerende ikke har gennemført praktikken i faget.'

Forslag: Meritlærere skal også i praktik i deres undervisningsfag.

Begrundelse: Alle studerende bør være i praktik i alle deres undervisningsfag.

Ad § 35 'Følgende bestemmelser i bekendtgørelsen gælder ligeledes for uddannelsen: § 1 om uddannelsens formål, § 7, stk. 1, nr. 1, 2 og 4, om obligatoriske dele af uddannelsen, § 9, stk. 1 om undervisningsfagene, § 11 om godkendelse af praktikskoler og uddannelsesplaner, § 13 om adgang til undervisningsfagene, § 17 om eksamen og prøver, § 22 om studieordningen og § 23 om vejledning og rådgivning.'

Forslag: Der henvises her til en række bestemmelser i den ordinære uddannelse, der ikke forekommer hensigtsmæssige i meritlæreruddannelsen. Forslag er således alene at henvise til følgende paragraffer fra den ordinære uddannelse:

§ 23 'Professionshøjskolen skal tilbyde den studerende rådgivning og vejledning om gennemførelse af uddannelsen. I vejledningstilbuddet skal bl.a. indgå vejledning i den studerendes valg af undervisningsfag under hensyntagen til den studerendes ønskede faglige profil og til folkeskolens behov.

Stk. 2. Professionshøjskolerne skal gennemføre mindst en årlig studiefaglig samtale for hver studerende med henblik på at give feedback og vejledning i forhold til den studerendes uddannelsesforløb, faglige udvikling og motivation.'

Forslag: Kun henvise til §23, stk. 1 i §35 og dermed fjerne de årlige studiefaglige samtaler på meritlæreruddannelsen.

Forslag: Henvise til §9, stk. 5 i §35 - så meritlærerstuderende også kan vælge engelsk på 50 ECTS og matematik 1.-6.-klassetrin på 35 ECTS.

5. Fagbeskrivelser

Fagbeskrivelserne er med formålsparagraffen et vigtigt værktøj til at sikre et højt fagligt og ambitiøst niveau på læreruddannelsen, og læreruddannelsens fag er forpligtet på at udmønte formålet inden for de faglige rammer i fagbeskrivelserne.

Det bemærkes, at begrebet bæredygtighed udfoldes forskelligartet i fagbeskrivelserne. Dette gælder også beskrivelsen af det tværprofessionelle samarbejde i de enkelte fag. Begge begreber indgår i formålspara-

graffen, som dermed er grundlag for, at bæredygtighed og tværprofessionelt samarbejde udmøntes og operationaliseres af professionshøjskolerne i studieordningen lokalt og nationalt.

Det bemærkes endvidere, at fagbeskrivelserne forholder sig forskelligartet til læringsteknologi og ikke forholder sig til teknologiforståelse, som det fremgår af den politiske aftale. Dette udestår, for at vi kan løfte det på professionshøjskolerne i studieordninger og prøver nationalt og lokalt. Heller ikke praksisfaglighed indgår i fagbeskrivelserne.

6. Struktur og tilrettelæggelse - valgfag

Ad § 7, stk. 3 'Professionshøjskolen udbyder og opretter de tre valgfag i stk. 2, litra 1-3, på alle sine udbudssteder minimum hvert andet år.'

Forslag til justeret formulering: Professionshøjskolen udbyder de tre valgfag i stk. 2, litra 1-3, på alle sine udbudssteder minimum hvert andet år.

Begrundelse: Professionshøjskolerne udbyder gerne, men det kan være vanskeligt at garantere oprettelse hvert andet år på de små udbudssteder.

Følgende tekst foreslås tilføjet: Professionshøjskolen kan som erstatning til de fastlagte valgfag udbyde et valgfag, der knytter sig til en lokal toning/profil. Vælger en studerende dette valgfag, erstatter det et af de fastlagte valgfag.'

Begrundelse: Udbud af et valgfag med en lokal toning vil styrke professionshøjskolens mulighed for at tilpasse læreruddannelsens indhold i samspil med omverden samt hurtigere at kunne tilpasse uddannelsen de behov, der opstår lokalt.

7. Udbud af og adgang til undervisningsfag og valgfag

Ad § 13, stk. 2 'Studerende, der ikke opfylder adgangskravene i bilag 3 til det eller de ønskede undervisningsfag, har, hvis de opfylder betingelserne i bekendtgørelse om gymnasial supplerung (GS-bekendtgørelsen), mulighed for også efter optagelse på uddannelsen gennem gymnasial supplerung at opfylde adgangskravene.'

Følgende tekst foreslås tilføjet: 'Opfyldelse af adgangskrav skal være opfyldt senest ved studiestart på det pågældende fag.'

Begrundelse: Det bør tydeliggøres, at der forudsættes ens forudsætninger fra fagets start for alle studerende.

Ad § 14 'Professionshøjskolerne skal i fællesskab koordinere og sikre et varieret og geografisk bredt udbud af alle undervisningsfag, så den studerende har mulighed for at vælge alle undervisningsfag i alle dele af landet.'

Forslag til justeret formulering: 'Professionshøjskolerne skal i fællesskab koordinere og sikre et varieret og geografisk bredt udbud af alle undervisningsfag, så den studerende har mulighed for at vælge alle undervisningsfag.'

Begrundelse: Det kan læses som om, at alle fag kan udbydes fysisk alle steder. Professionshøjskolerne koordinerer gerne omkring udbud på blendede undervisningstilbud.

8. Prøver og eksamener

Ad § 16, stk. 6 'Alle eksamener i grundfagligheden og undervisningsfag bedømmes med en karakter efter 7-trinsskalaen.'

Forslag: Den afsluttende prøve i grundfaget dansk som andetsprog bør bedømmes med bestået/ikke-bestået.

Begrundelse: Faget er det eneste af de obligatoriske fag i grundfagligheden, der bedømmes med intern eksamen. Det vil i praksis sige, at underviseren oftest vil være eneste bedømmer. Fagets omfang er 5 ECTS – svarende til valgfagene, der netop bedømmes med bestået/ikke-bestået. Faget bliver placeret forskelligt på de forskellige professionshøjskoler jf. strukturforskelle. Dette vanskeliggør en ensartet bedømmelse på tværs af landet, idet der selvsagt er forskel på, hvad en studerende på første semester kan forventes at præstere, og hvad der kan forventes af en studerende på sjette eller syvende semester.

Ad § 20 'Den lærerfaglige bacheloreksamen afvikles på fjerde studieår og består af en større skriftlig opgave og en mundtlig ekstern eksamen. Der gives en samlet individuel karakter for den skriftlige opgave og den mundtlige præstation.'

Følgende foreslås tilføjet: 'Karakter efter 7-trinsskalaen.'

Begrundelse: Det bør tydeliggøres, at der bedømmes efter 7-trinsskalaen på samme vis som det er tydeliggjort i § 16, stk. 6.

Vedr. meritlæreruddannelsen: Det anbefales, at professionsbachelorprojektet ikke bliver en del af meritlæreruddannelsen.

Begrundelse: Af UFM's særlig kvalifikationsramme for de videregående uddannelser i Danmark fremgår i afsnittet 'Kvalifikationsrammen for videregående uddannelser', at professionsbacheloruddannelser i Danmark ift. formelle forhold er defineret med omfang af 180 til 240 ECTS og med praktik svarende til mindst 6 måneder. På baggrund af dette fremstår det ikke umiddelbart som en mulighed, at meritlæreruddannelsen på baggrund af uddannelsens omfang og form kan opgraderes til en professionsbacheloruddannelse blot ved integrering af et professionsbachelorforløb svarende til 10 ECTS.

Ad § 20 Den lærerfaglige eksamen

Den lærerfaglige bacheloreksamen afvikles på fjerde studieår. I § 12 angives, at den studerende skal bestå denne eksamen ved uddannelsens afslutning. I § 17 stk. 4 angives, at for prøver og eksamener gælder i øvrigt reglerne i bekendtgørelse om eksamener og prøver ved professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser (eksamensbekendtgørelsen). Af eksamensbekendtgørelsens § 15 fremgår, at denne eksamen først kan finde sted efter, at afsluttende eksamen i praktikken og uddannelsens øvrige eksamener er bestået. Det bør fremgå klart, hvad der gør sig gældende for den lærerfaglige bacheloreksamen, og således at den lærerfaglige bacheloreksamen afsluttes i sidste eksamenssemester, men ikke skal være den afsluttende eksamen.

9. Ikrafttræden m.v.

Ad § 36, stk. 3 & 4 'Studerende, der er begyndt på uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen eller meritlæreruddannelsen før 1. august 2023, skal færdiggøre uddannelsen efter bekendtgørelse nr. 1068 af 8. september 2015 om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen indtil sommeren 2028. jf. dog stk. 4. Professionshøjskolen kan tilrettelægge overgangsordninger, således at studerende, der er begyndt på uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen eller meritlæreruddannelsen før 1. august 2023, skal færdiggøre uddannelsen efter reglerne i denne bekendtgørelse.'

Forslag til justeret formulering: Studerende, der er begyndt på uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen eller meritlæreruddannelsen før 1. august 2023, færdiggør uddannelsen efter bekendtgørelse nr. 1068 af 8. september 2015 om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen indtil sommeren 2028. jf. dog stk. 4. Professionshøjskolen kan tilrettelægge overgangsordninger, således at studerende, der er begyndt på uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen eller meritlæreruddannelsen før 1. august 2023, kan færdiggøre uddannelsen efter reglerne i denne bekendtgørelse.

10. Generelt sprogligt

Danske Professionshøjskoler gør opmærksom på, at bekendtgørelsen ikke er konsistent i forhold til anvendelsen af "2½ ECTS-point" versus "2,5 ECTS point" og "prøver" versus "eksaminer" samt i angivelsen af karakter ved 7-trinsskala, når karakter-bedømmelse angives. Endelig skal vi gøre opmærksom på, at der mangler et § 9, stk. 4.

Med venlig hilsen

Camilla Wang

Forkvinde

Danske Professionshøjskoler